

Landskabspleje

Dextere i skoleengen i Haslev skolepark. Foto: Jørgen Villadsen

Af Marianne Seidenfaden

Ønsket om, at bevare eller reetablere mishandlede engarealer og stærkt kuperede bakker/skrænter og forhindre, at disse springer i skov eller siv har fået ejerne - i mange tilfælde amterne og staten til, at se sig om efter mulige pasningsområder. I de godt 10 år dexterkvæg har været i Danmark har vi set en stigende interesse for at benytte netop denne kvægrace.

Dexterens spisevaner

Dexteren er ingen kostforagter. Den gnaver sig stødt ind på siv, bynke, skræppe, brændenælder m.m. uden at dette går ud over dyrenes tilvækst. Små træer og buske undgår heller ikke deres skæbne, men bliver stille og roligt elimineret. Da det jo er små dyr med akrobatiske evner, der nærmer sig geder (heldigvis uden disse magiske evner til at forserer hegn), er de gode på selv meget stejle skrænter. Deres ringe vægt gør dem også egnede til at bevæge sig i våde arealer uden at "træde igennem" og ødelægge disse.

Hertil kommer at kvæg er mere skånsomt ved afgræsning end får og heste. Blomsterne får en ny chance og græsset bliver ikke gnavet helt i bund. Tit

deler dexteren disse arealer med publikum og her har deres lidenhed også vist sig at være en fordel. En bekymret bybo har svært ved at blive bange for en lille venlig dexterko eller stud.

Bevaringsværdige arealer

Mange af dexterforeningens medlemmer har indgået aftaler med amter eller kommuner om pasning af sådanne bevaringsværdige arealer - strandenge, hvor siv har fortrængt oprindelige blomster og græs, engarealer der er sprunget i pilebuske og småkrat, eller lyngheder hvor skoven gerne vil tage fat. Ejerne sørger som regel for, at arealet er indhegnet, at der er vandingsmuligheder og i nogle tilfælde også for det daglige opsyn med kvæget. Alle beretter om tilfredshed hos begge parter - jordejere og dexteravlere.

Forsøg med offentlige arealer

Jeg selv har i nogle år været involveret i et forsøg, hvor Dexteren skulle rydde skovbunden på et offentligt areal hvor man ønskede, at bevare gamle danske løvtræarter. Der var nogle begyndervanskeligheder. Folk i den nærliggende by var vrede over at "deres" skov blev indhegnet, selv om der var adgang til arealet via mange selvlukkende lå-

Det danske landskab forandre sig i disse år. Tilskud til miljøvenlig drift og pleje af SFL områder samt ammeko- og tyre/studepræmier har gjort ekstensiv kvægavl mere attraktivt.

ger og ødelagde hegn. Hundeejere der tidligere konsekvent havde "overset" skilte om, at hunde skulle holdes i snor fik sig en lille forskrækkelse når dextermor eller stud kom efter den løsgående hund, der klart troede det skulle have været omvendt. Jeg syntes selv skoven så farlig ud det første år med alle de strippede ungræser, selv om ejerne var godt tilfredse.

Det lykkedes

Men nu holder hegn. Mødre med børn kommer med gulerødder til dexterne og ringer hvis der er noget galt. Hundene er i snor til stor glæde for skovens ejere. Og nu kan man se ud under de store træer og brombær, hindbær, brændenælder og selvsåede træer og krat er ganske spist mens græsset breder sig. Det bliver rigtigt flot en dag!

Hvert år henter jeg nogle blanke velnærede omgængelige dexter hjem når vinteren nærmer sig. Og jeg har ingen problemer med at overbevise køberne af mit kød om, at dyrene har haft en godt, frit og sundt liv. ■

